himnusz

A himnusz nemzeti dal, dicsőítő ének; valamely eszmét, személyt, országot, szervezetet magasztaló, jelképező, patetikus, emelkedett hangulatú, ünnepi költemény, ill. ennek megzenésítése.
Lehet vallásos jellegű, istent vagy isteni hatalmakat dicsőítő, hozzájuk segítségért fohászkodó, imaszerű ének.

A himnusz dallama különböző eredetű lehet: pl. a svéd népdal [1], a francia tömegdal [2], a lengyel induló [3], a dán opera [4], a magyar eredetileg himnusz céljára írodott stb.

Az USA csaknem minden tagállamának van saját himnusza, néhánynak több is. Egy részük olyan, az egész világon jól ismert dal, melynek szövege az adott államról szól. Így könnyen kitalálható, hogy pl. a Georgia on My Mind, vagy az Oklahoma című musical címadó dala melyik tagállamot szimbolizálja. ►state songs [5]

1947. február 25-én egy hölgy, Paula von Preradovic „Land der Berge, Land am Strome” című dalát választották ki Ausztria nemzeti himnusznak 1800 pályázati munka közül. (A kilencvenes évek elején a női egyenjogúság nevében néhány képviselőnő sérelmezte, hogy a himnusz első versszakában csak a férfiakra történik utalás.)

Az Advance Australia Fair című ausztrál himnusz viszonylag új keletű: csak 1984. április 19. óta hivatalos, addig a God save the Queen kezdetű brit himnuszt használták.

A himnusz egyike a legrégibb idõkbe visszanyúló költészeti formáknak. Fogalmi körébe tartozik minden vallásos, isteneket vagy istennőket dicsőítő és ünneplő verses imádság, kultikus ének. Az ókori himnuszirodalom legértékesebb gyöngyszemei Homérosz és Pindarosz költeményei, de - visszanyúlva a legrégibb idõkbe - sokáig ebbe a mfaj-kategóriába tartoztak a Dávid-zsoltárok is.

A himnusz szorosabban vett mûfaji és verstani sajátságai a középkorban alakultak ki és szilárdultak meg. A keresztény középkor ebben a mûfajban találta meg a legtöbb lehetõséget tipikus érzelemvilágának, a vallásos emelkedettségnek, áhítatnak és jámborságnak a kifejezésére. Ezért válhatott a kor vallásos költészetének és muzsikájának leggazdagabb és legkedveltebb mûfajává, amely még az újkori egyház liturgiájában is változatlanul megõrizte funkcióját. A középkori himnuszköltészet néhány kiemelkedõ képviselője Ambrosius, Hilarius és Prudentius. Ez a középkori vallásos himnuszköltészet volt az egyik forrás, amelyből a nemzeti himnusz az újkorban kifejlõdött. A fohászkodást, az imajelleget a nemzeti himnuszok egy jelentõs rétege évszázadokon át megõrizte. Ezt mutatja többek között az angol himnusz (God save the king - Isten, óvd a királyt), az osztrák császár-himnusz (Gott erhalte Franz den Kaiser - Tartsd meg, Isten, Ferenc császárt) vagy akár a magyar himnusz (Isten áldd meg a magyart) kezdõsora.

A nemzeti himnusz mûfajának további forrása a hazafias dalokban, tömeg- vagy csatadalokban, egy-egy politikai csoport vagy párt zenei jelképéül megnevezett énekekben kereshetõ. A tömegdalból nemzeti himnusszá nõtt énekek legnépszerûbb példája a Marseillaise.

A legelsõ nemzeti himnusz Németalföldön keletkezett és vált tömegénekké a 16. század végén, amikor a németalföldi nép szabadságharcát vívta a spanyol elnyomás ellen. A mindmáig életben levõ angol királyhimnusz, a God save the king az 1740-es években vált közkinccsé; a dallam eredete azonban már régebbre nyúlik vissza, szerzõjének kiléte teljesen bizonytalan. Rendkívül széles körû népszerûségére jellemzõ, hogy néhány évtized múlva a kontinensen is elterjedt, és több nemzetközösség (köztük a dán és a német) megváltoztatott szöveggel magáévá tette. Mûzenei feldolgozásai közül emeljük ki Beethoven kompozícióit, aki kórusmûvet, zongoravariációt írt a dallam nyomán és az ún. Csata-szimfóniájában is felhasználta.

Haydnt feltehetõleg az angol királyhimnusz inspirálta az osztrák császár-himnusz, a Gott erhalte

megkomponálására, amit Ferenc császár születésnapján, 1797. február 2-án adtak elõ elsõ ízben. A nemes és szép dallam késõbb értékéhez és rangjához méltatlan szerephez jutott a történelemben. Magyarországon, mint az osztrák elnyomás jelképét gyûlölték. 1922-ben Németország hivatalos himnuszává kiáltották ki, s az uralomra jutó Hitler-fasizmus egyik szimbólumává vált. Legismertebb feldolgozása magától a szerzõjétõl ered: a híres Kaiser-kvartett lassú tétele a Gott erhalte dallamát variálja.

A Marseillaise eredetileg csatadalnak készült. A rajnai francia sereg egyik kapitánya, Claude Rouget de Lisle, aki mûkedvelõ költõ és muzsikus is volt, 1792-ben, a francia-német háború kitörésekor írta a dalt és a szöveget a hadsereg számára. A katonainduló olyannyira összhangban volt a forradalmi Franciaország közhangulatával, hogy páratlan rövid idõ alatt tömeghimnusszá vált nemcsak a rajnai hadseregben, hanem az egész országban, és már 1795-ben hivatalos francia nemzeti himnusszá nyilvánították. Többek között Schumann, Mendelssohn, Liszt és Csajkovszkij használta fel a dallamot egy-egy mûben.

A magyar himnusz költõje Kölcsey Ferenc. 1845-ben, 22 évvel a Himnusz megszületése után írtak ki nyilvános pályázatot megzenésítésére. Az elsõ díjat egyhangúlag Erkel Ferenc zenéjének ítélték. (Forrás: http://www.konyvtar.csongrad.hu/gyerekhonlap/hdoc/kivancsiakklubja/iroda... *[6])*

Magyar Kultúra Napja **[7]**

írta: Trinity [8]

A **Magyar Kultúra Napját** 1989 óta ünnepeljük **január 22**-én, annak tiszteletére, hogy **Kölcsey Ferenc** *1823. január 22-én* fejezte be, tisztázta le a **Himnusz** kéziratát. Az idén még kiemeltebb ez a nap, hiszen Himnuszunk zeneszerzőjének, **Erkel Ferenc** születésének 200. évfordulóját ünnepeljük (1844-ben szerezte a zenét).

Magyar Himnusz: letölthető a film mpg és a hang mp3 formátumban a *Köztársasági Elnöki Hivatal* oldaláról: **itt** [9]

(A felvételt a Magyar Televízió készítette. Rendező: *Horváth Ádám*
Közreműködik: a *Nemzeti Filharmonikus Zenekar és Énekkar*
Vezényel: *Kocsis Zoltán)*

Magyar Himnusz **[10]** (mp3)
Magyar Himnusz kotta (női kar) (EMB digitális kotta): **itt** [11]
Magyar Himnusz kotta (Jankay): **itt** [12]
Magyar Himnusz [13] (MEK)

Nemzeti himnuszok **[14]**

írta: Trinity [8]

A nemzeti himnuszokat a **National Anthems** [15] oldalán földrészek szerint, majd az országok betűrendjében találjuk meg az egyes nemzeteket, az országok nevére kattintva: zászló, címer, útlevél képe, rövid ismertető (népesség, terület, mely országok határolják, egyszerű térkép), a himnuszok szövege, belehallgathatunk a himnuszok instrumentális formájába Real Audio és Windows media lejátszókkal, s le is tölthetjük mp3 formátumban.

Kotta [11]

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/himnusz

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/szocikk/nepdal
[2] https://www.zenci.hu/szocikk/tomegdal
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/indulo
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/opera
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/state-songs
[6] http://www.konyvtar.csongrad.hu/gyerekhonlap/hdoc/kivancsiakklubja/irodalom.htm
[7] http://hangtarnok.klog.hu/2010/01/22/magyar-kultura-napja/
[8] http://hangtarnok.klog.hu/author/admin/
[9] http://www.keh.hu/himnusz.html
[10] http://docs.mht.bme.hu/%7Enocsa/dolgok/MP3/Erkel%20Ferenc%20-%20Magyar%20Himnusz.mp3
[11] http://digitalis.kotta.info/media/D9/D91401/D91401.pdf
[12] http://invitel.hu/musicjan/VegyesKotta/himnusz1.htm
[13] http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/szepirod/magyar/kolcsey/anthem/html/
[14] http://hangtarnok.klog.hu/2008/10/19/nemzeti-himnuszok/
[15] http://www.national-anthems.net/